

Kuntaympäristölautakunnan tehtävänä on järjestää Toivakan kunnan lupa- ja viranomaispalvelut, vesihuoltopalvelut, kunnan omaisuuden hallinta ja ylläpito sekä kunnan tila- ja tukipalvelut.

Lautakunta huolehtii kunnan maa- ja metsäomaisuuden hoidosta, liikenneväylistä ja yleisistä alueista sekä liikuntapaikkarakentamisesta ja niiden ylläpidosta, sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa yhteistyössä laaditun palvelusuunnitelman mukaisesti.

Lautakunta ohjaa kunnan maankäyttöä, tonttien luovutusta ja kaavoitusta (yleis- ja asemakaavoituksen valmistelu).

Lautakunnan alainen lupa- ja ympäristöjaosto toimii Toivakan kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena.

## **PALVELUSUUNNITELMA**

Kuntaympäristölautakunnan järjestämät palvelualueet Toivakassa ovat:

- **Jätehuoltopalvelut**, jotka järjestetään kuntalaisille seutuyhteistyön muodossa. Toivakan kunnan jätehuollosta vastaava viranomainen on **Jyväskylän seudun jätelautakunta**, jonka jäsenenä on myös toivakkalainen kunnan valitsema edustaja. Toivakan kunta on myös osakkaana Mustankorkea Oy:ssä. Kunnan vastuulla kuntaympäristölautakunnan alaisen lupa- ja ympäristöjaoston osalta ovat ainoastaan jätehuoltomääräysten valvontatehtävät.
  
  - **Liikenneväylät ja yleiset alueet (yhdyskuntatekniikka)**

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on osa tätä palvelualueetta. Palveluun sisältyy myös lakautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen. Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä.
  
  - **Liikuntapaikat (alueiden rakennuttaminen ja ylläpito)**

Kuntaympäristölautakunnan vastuulla ovat kunnan yleisten liikuntapaikkojen rakennuttaminen ja ylläpito. Liikuntapaikaksi luetaan myös Saarisen uimaranta, jota ylläpidetään nk. EU-määräysten mukaisena kunnan virallisena uimarantana. Liikuntapalveluiden palvelutason määrittely tapahtuu yhteistyössä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa. Rakentamisessa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan liikuntapaikkarakentamisen eri valtionavustusmuotoja. Liikuntapaikkojen ja eri reittien ylläpidossa tehdään yhteistyötä yksityisten ja yhdistystoimijoiden kanssa.
-

➤ **Lupa- ja viranomaispalvelut**, jotka käsittävät rakennusvalvonnan sekä ympäristönsuojelun lupa-, viranomais- ja valvontatehtävät. Kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena toimii kuntaympäristölautakunnan alainen **lupa- ja ympäristöjaosto**. Lupa- ja viranomaispalveluiden uudelleen organisointia selvitetään mahdollisen kuntayhteistyön osalta vuoden 2024 aikana.

### ➤ **Maa- ja metsätilat**

Maa- ja metsätilat pitävät sisällään kunnan omistamien peltojen sekä metsätilojen hallinnan ja hoidon. Maa- ja metsätiloihin kirjataan puukauppojen lisäksi mahdollisten maanvuokrien, maa-ainesten myynnin sekä tonttien myyntitulot. Kunnan metsäomaisuuden isännöintipalveluita hoitaa nykyisen sopimuskauden loppuun (2025) asti Stora Enso ja kunnan metsien hoito perustuu ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan.

➤ **Vesihuoltopalvelut** kattavat Toivakan kunnan vesihuollon toiminta-alueilla tapahtuvan raakaveden tuotannon, veden jakelun, jätevesien johtamisen ja jäteveden puhdistamon hallinnon, suunnittelun, rakentamisen ja ylläpidon palvelut. Raakavettä otetaan kolmesta pohjaveden ottamosta ja jätevesi käsitellään Toivakan jätevedenpuhdistamolla. Toivakan kunnan vesihuoltolaitos on osa kunnan omaa toimintaa (kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö).

### ➤ **Tilapalvelut**

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat. Tilapalveluihin sisältyvät Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen vuokrattavat tilat.

Tilapalveluiden tukipalveluina järjestetään ruoka- ja siivouspalvelut sekä kiinteistöhoidon palvelut. Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Siivouspalvelut ja kiinteistöhoidon palvelut järjestetään omalla henkilöstöllä. Keski-Suomen hyvinvointialueelle siirtyvien tilojen osalta siivouspalvelut ulkoistetaan.

Kunnan omistamien rakennusten pitkän tähtäimen suunnitelmana hyödynnetään laadittua Toivakan kunnan kiinteistöohjelmaa 2030. Kiinteistöohjelma sisältää ehdotuksia, suuntaviivoja ja strategisia tavoitteita kunnan rakennusomaisuuden hallintaan.

### ➤ **Ympäristöterveys**

**Jyväskylän seudun ympäristöterveys** järjestää kuntien tekemään yhteistyösopimukseen perustuen ympäristöterveyden palvelut Toivakassa.

Ympäristöterveyden tehtävänä on yksilöön, väestöön, eläimiin ja elinympäristöön kohdistuva terveyden edistäminen sekä sairauksien ja tapaturmien ehkäisy.

---

Toiminnalla on tärkeä kansanterveydellinen merkitys. Voidaan puhua yhdestä yhteisestä terveydestä (One Health). Tämä tarkoittaa sitä, että ihmisten, eläinten ja ympäristön terveydet ovat jatkuvassa vuorovaikutuksessa. Kun vaikutetaan johonkin osa-alueeseen, tällä on vaikutuksia kaikkiin muihin.

Jyväskylän seudun ympäristöterveyden yhteistoiminta-alueeseen kuuluvat:

Hankasalmi, Joutsa, Jyväskylä, Luhanka, Multia, Muurame, Petäjävesi, Toivakka, Uurainen ja Äänekoski.

Ympäristöterveydenhuollon lakien noudattaminen varmistetaan toiminnanharjoittajia ja kuntalaisia neuvomalla, ohjaamalla ja kouluttamalla, tekemällä tarkastuksia, ottamalla näytteitä, antamalla lausuntoja ja varautumalla erityistilanteisiin.

Eri sidosryhmien kanssa tehtävä yhteistyö on oleellinen osa elinympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen ennaltaehkäisyssä ja poistamisessa.

### LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

- **Kuntaympäristölautakuntaan** kuuluu seitsemän jäsentä
- **Lupa- ja ympäristöjaostoon** kuuluu viisi jäsentä

Lisäksi jokaiselle on nimetty varajäsen kuluvan valtuustokauden loppuun asti

Esittelijänä toimielimissä toimii kuntaympäristöjohtaja tai rakennus- ja ympäristötarkastaja.

Kuntaympäristölautakunnasta sekä lupa- ja ympäristöjaostosta, kunnan rakennusvalvonta- ja ympäristönsuojeluviranomaisesta sekä näiden toimivallan siirtämisestä viranhaltijoille määrätään kunnan hallintosäännössä.

### HENKILÖSTÖ

Toivakan kunnan henkilöstösuunnitelma sisältää kuntaympäristöpalveluiden kaikki työtehtävät ja niiden kuvaukset. Kuntaympäristölautakunnan alaisissa palveluissa työskentelee vuonna 2024 noin 20 työntekijää. Virka – ja työsuhteiset toimenkuvat jakaantuvat hallintoon, lupa- ja viranomaispalveluihin, ruokahuolto- ja siivouspalveluihin, kiinteistöjen, yleisten alueiden ja liikunta- paikkojen hoitoon ja vesihuoltolaitoksen ylläpitoon.

Määräaikaisia työtehtäviä ovat esimerkiksi nuorten kesätyöt sekä mahdolliset muut väliaikaiset sijaisuudet.

Kuntaympäristöpalveluissa ja etenkin sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston alaisissa viranomais-tehtävissä tapahtuu jatkuvasti muutoksia lainsäädännössä, mikä edellyttää henkilöstön jatkuvaa kouluttamista muutoksiin.

Toimialueen lainsäädännön muutoksia seurataan aktiivisesti ja huomioidaan toiminnassa ja hallintosäännössä.

---

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

## ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite   | Toimenpide   | Tavoitetaso   |
|---|--|---|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>   |  |   |
| Kasvamme vetovoimaisten kehyskuntien joukkoon hyödyntämällä keskuskaupungin läheisyyden.                          | Jyväskylän seudun MAL-yhteistyöhön osallistuminen  | MAL-rahoituksella toteutettavien pienten liikennehankkeidensuunniteluvalmiuden nostaminen. Asumisen kehittämisselvityksiin osallistuminen |
| Kehitämme kunnan palveluita teemmällä tiivistä yhteistyötä kolmannen sektorin ja muiden sidosryhmien kanssa.      | Liikunta- ja vapaa-ajan palveluiden kehittäminen yhdessä yhteisöjen tai harrastajien kanssa.   | Liikuntapaikka- ja palvelusuunnitelman laatiminen yhdessä sivistys- ja hyvinvointilautakunnan kanssa.                                     |
| Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.              | Esteettömyyden parantaminen julkisissa tiloissa.   | Rakennuksista tai kulkuväylistä johtuvien rajoitusten poistaminen liikuntaesteisille.   |
| Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yritysilmapiiriä.                            | Käymme aktiivista vuoropuhelua eri yritystoimijoiden kanssa ja autamme löytämään kanavia, joilla helpotettaisiin yrityksen sijoittumista Toivakkaan                | Viisarimäen yrityspuistossa aloittaa ensimmäinen yrityksen toimitilan tai muun työpaikkarakentamisen hanke.                               |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>  |  |   |
| Panostamme monipuoliseen asumiseen kehittämällä kylien asuinalueita sekä ulkoilualueita.                          | Markkinointia tehdään kylien tonttimahdollisuuden huomioiden   | Omakotitonttien myynnin kasvattaminen   |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>  |  |   |
| Lisäämme Toivakan tunnettavuutta ottamalla käyttöön uusia, avoimia ja rohkeita markkinointitapoja.                | Toivakka tarjoaa monipuolisia asumisen ja yrittämisen mahdollisuuksia, joten tonttimarkkinointia jatketaan   | Uusi Nelostien mainostaulu rakennetaan etelän suunnasta tultaessa.  |
| Houkuttelemme aktiivisesti uusia asukkaita ja paluumuuttajia Toivakkaan sekä teemme heidän olonsa tervetulleiksi. | Mahdollistetaan loma-asuntojen käyttötarkoitusten muuttaminen vakituiseksi asunnoksi aina, kun se on lainsäädännön ja rakentamismääräysten mukaisesti mahdollista. | Käyttötarkoituksen muutoksia loma-asunnoista tai loma-asuntojen rakennuspaikoista vakituiseksi pyritään lisäämään nykyisestä.             |

##0-10-7000 Talous TA##

## **TOIMINTA-AJATUS**

Kuntaympäristölautakunnan alaisena jaostona toimii lupa- ja ympäristöjaosto.

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena ja ympäristönsuojeluviranomaisena. Kustannuspaikat jakaantuvat hallinnon ja toimielimen toiminnan lisäksi rakennusvalvontaan ja ympäristönsuojeluun.

Lupa- ja viranomaispalvelut on tarkoitus järjestää osittain kuntayhteistyömuotoisesti vuonna 2024. Talousarviovuoden 2024 aikana selvitetään lupa- ja viranomaistehtävien pysyvämpi järjestely Toivakan kunnassa eri vaihtoehtoja selvittäen. Vaihtoehtoina selvitetään oman viranhaltijan rekrytointi tai mahdollinen laajempi kuntayhteistyö, joka koskisi sekä rakennusvalvontaa että ympäristönsuojelua.

Rakennusvalvonnan rakennustarkastajan viranhoidosta on tarkoitus laatia tilapäinen sopimus toisen kunnan kanssa vuonna 2024 ja ympäristönsuojelun viranhaltijan tehtävät jaetaan tilapäisesti kuntaympäristöjohtajalle.

##0-10-7120 Talous TA##

---

### 1.1.1.1. Rakennusvalvonta

#### TOIMINTA-AJATUS

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustointa sekä osaltaan huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan, mitä maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tai sen nojalla säädetään tai määrätään.

Valvontatehtävän laajuutta ja laatua harkittaessa otetaan huomioon rakennushankkeen vaativuus, luvan hakijan ja hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaavien henkilöiden asiantuntemus ja ammattitaito sekä muut valvonnan tarpeeseen vaikuttavat seikat.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on valvoa kaavojen noudattamista, huolehtia rakentamista ja muita toimenpiteitä koskevien lupien käsitlemisestä sekä osaltaan valvoa rakennetun ympäristön ja rakennusten kunnossapitoa ja hoitoa siten kuin siitä säädetään.

Kunnan rakennusvalvontaviranomaisen tehtävänä on myös huolehtia kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Laadukkaiden, luotettavien ja oikein mitoitettujen viranomaispalvelujen tuottaminen ja kuntastrategian mukaisten tavoitteiden edistäminen.

Viranomaistoiminnassa huomioidaan muuttuva lainsäädäntö. Uuden Rakentamislain on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2025 alkaen. Henkilöstöä ja luottamushenkilöitä on koulutettava. Lainsäädännön muutos vaikuttaa käytettäviin järjestelmiin, kun muun muassa päätöspohjat tulee uusia. Toivakan kunta kuuluu Jyväskylän kaupungin hallinnoimaan Trimblen LocusCloud -seutukäyttöön ja resurssit järjestelmien kehittämiseen sekä ylläpitoon tulevat osin Jyväskylän kautta. Koulutautumista tarvitaan etenkin digitalisaatiota ja rakennusten hiilineutraalisuutta koskevista vaatimuksista.

Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä tulee voimaan 1.1.2024. Kaikilla kunnilla tulee olla kyky vastaanottaa rakennusten tietomalleja 1.1.2025 lähtien. Kolmen vuoden siirtymäaika huomioiden kuntien tulee pystyä välittämään uudet rakennuslupatiedot kunnan järjestelmistä rakennetun ympäristön tietojärjestelmään vuoden 2027 loppuun mennessä.

Lainsäädännön muutokset vaativat myös rakennusjärjestyksen ja kunnan hallintosäännön sekä delegointipäätöksen päivityksen. Rakennusjärjestyksen uudistaminen on Keski-Suomen kunnissa tarkoitus toteuttaa Kuntaliiton valmisteleman oppaan pohjalta. Ajatus on, että rakennusjärjestykset tulevat olemaan enemmän yhtenäisiä, mutta paikalliset olosuhteet huomioivia.

Rakennusvalvonnan lupa- ja valvontamaksut uudistetaan vuoden 2024 aikana.

---

## 3 (6)

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide  | Tavoitetaso   |
|--|---|---|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>  |   |   |
| Kehitämme kunnan palveluita teke-<br>mällä tiivistä yhteistyötä kolmannen<br>sektorin ja muiden sidosryhmien<br>kanssa lainsäädännön muutokset<br>huomioiden | Rakentamislain ja alueidenkäyttö-<br>lain voimaantulo 1.1.2025 alkaen ja<br>lainsäädännön uudistusten huomioid-<br>minen palveluissa.<br><br>Vuoden 2024 aikana rakennusjärjes-<br>tyksen päivitys, kun Kuntaliiton opas<br>valmistuu.<br><br>Osallistetaan asukkaat, yhdistykset,<br>yrittäjät, as oy:t.<br><br>Rakennetun ympäristön tietojärjes-<br>telmä, Ryhti, otetaan käyttöön vai-<br>heittain vuoden 2024 aikana tai<br>heti, kun siihen on valmiudet. | Oikein kohdistetut ja riittävät re-<br>surssit ja osaaminen (koulutus),<br>jotta uudistetut lupaprosessit toimi-<br>vat nopeasti ja sujuvasti 1.1.2025 al-<br>kaen.<br><br>Uusi rakennusjärjestys, mikä on laa-<br>dittu yhteistyössä Keski-Suomen ra-<br>kennusvalvontojen kanssa, tulee<br>voimaan 1.1.2025 alkaen (viimeis-<br>tään 1.1.2027 alkaen)<br><br>Vuorovaikutus ja osallisuus huomi-<br>oitu valmistelussa, mahdollinen kun-<br>talaistilaisuus, tiedon välitys eri vies-<br>tintäkanavia käyttäen<br><br>Jyväskylän hallinnoimassa Lo-<br>cusCloudissa pysytään seutukäyttä-<br>jänä ja digitalisaatio Jyväskylä vetoi-<br>sesti. |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>   |   |   |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka<br>on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh-<br>teisö, jossa on hyvä asua ja harras-<br>taa.                                | Rakentamisen ympäristövaikutuk-<br>set. Rakennusten hiilineutraali-<br>suutta koskevat vaatimukset tiedos-<br>tettu<br><br>Toimiva, terveellinen ja turvallinen<br>elinympäristö kaikille kuntalaisille.  | Riittävät resurssit ja koulutus tur-<br>vattu ja huomioitu, jotta on valmiu-<br>det tietojärjestelmien käyttöönot-<br>toon.<br>Viestintään panostaminen<br><br>Lainsäädännön tuomat velvoitteet<br>täytetään asetetuissa määräajoissa.<br>Oikea-aikainen tiedottaminen toteu-<br>tuu.   |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>   |   |   |
| Vahvistamme sisäistä ja ulkoista<br>viestintäämme nostamalla rohkeasti<br>esiin onnistumisiamme ja vahvuuk-<br>siamme  | Rakennusvalvontauudistuksessa tu-<br>lee olla mukana ja viestiä siitä kun-<br>talaisille ja muille sidosryhmille.   | Henkilöstön riittävä osaaminen ja<br>palvelutaso sekä mahdollisimman<br>yhtenäiset tulkinnat asiakkaille, kou-<br>lutuksen tärkeys.   |

##0-10-71210 Talous TA##

### 1.1.1.2. Ympäristönsuojelu

#### TOIMINTA-AJATUS

Kunnalle kuuluvista ympäristönsuojelulain mukaisista lupa- ja valvontatehtävistä sekä ilmoitusmenettelyistä huolehtii kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetussa laissa (64/1986) tarkoitettu kunnan ympäristönsuojeluviranomainen, joka käyttää osaltaan ympäristönsuojelun yleisen edun puhevaltaa ympäristönsuojelulain mukaisessa päätöksenteossa.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävistä on lisäksi säädetty jätelaissa, vesihuolto-laissa, vesilaissa, maastoliikennelaissa ja vesiliikennelaissa. Nämä tehtävät ovat pääsääntöisesti lupa- ja valvontaviranomaistehtäviä.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Ympäristönsuojelun tehtävänä on valvoa ja edistää ympäristön- ja luonnonsuojelua lakien ja niiden perusteella annettujen säädösten mukaisesti. Ympäristönsuojelumääräykset ja valvontasuunnitelma huomioivat paikallisen elinympäristön. Asiakkaiden ennako-ohjaus ja neuvonta, valvontasuunnitelman mukaisten tarkastusten toteutuminen. Ympäristönsuojelua ja -valvontaa toteutetaan ympäristönsuojelun valvontasuunnitelman 2024-2025 ja valvontaohjelman 2024 mukaisesti.

#### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

##### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide  | Tavoitetaso  |
|--|---|--|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>  |   |  |
| Ympäristövaikutuksia sisältävissä hankkeissa kuullaan vaikutusalueen asukkaita tai muita osallisia.              | Suunnitelmat pidetään yleisesti nähtävillä osallisten kuulemiseksi.   | Mielipiteet huomioidaan lupaharkinnassa ennen päätöksentekoa.  |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>   |   |  |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. | Toivakkalainen maaseutu, maatalous ja metsät turvaavat kuntalaisten hyvinvointia.<br>Jätteen synnyn vähentäminen ensisijaisesti ja kierrättäminen toissijaisesti. | Luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen ja turvaaminen kannustamalla ja viestinnän keinoin. Elinvoimaisen maaseudun tukeminen tiedolla ja neuvonnalla. Olemassa olevia vahvuuksia tulee vahvistaa entisestään, vapaaehtoistoimiin kannustuen. |
|  | Ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen,<br>Valistaminen ja kasvatust  | Valvontaohjelman mukaisten katselmusten toteutuminen suunnitellusti.<br>Yhteistyön lisääminen sidosryhmien kanssa.   |
|  | Toimiva, terveellinen ja turvallinen elinympäristö kaikille kuntalaisille.  | Lainsäädännön tuomat velvoitteet täytetään asetetuissa määräajoissa. Oikea-aikainen tiedottaminen toteutuu.  |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>   |   |  |
| Verkostoidutaan seudun muiden kuntien eri viranhaltijoiden kanssa  | Osallistumme seudullisiin yhteistyötapaamisiin aktiivisesti   | Asiantuntemuksen kasvattaminen verkostoitumalla ja yhteistyötä tekemällä.  |



##0-10-71211 Talous TA##

---

### 1.1.1.3. Lupa- ja ympäristöjaosto

#### TOIMINTA-AJATUS

Lupa- ja ympäristöjaosto toimii kunnan rakennusvalvontaviranomaisena, ympäristönsuojeluviranomaisena, kadun ja eräiden yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapidosta annetun lain mukaisena valvontaviranomaisena ja maa-aineslaissa tarkoitettuna lupa- ja valvontaviranomaisena.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Noudatetaan hyvän hallinnon perusteiden mukaista toimintaa päätöksenteossa. Valmistelussa huomioidaan laeista ja yleisistä menettelyohjeista tulevat ohjeistukset. Asiointi ja asian käsittely pyritään järjestämään siten, että asiakas saa asianmukaisen palvelun ja viranomainen voi suorittaa tehtävänsä tuloksellisesti. Huomioidaan lainsäädännön vaatimukset kuulemisvelvoitteissa, päätösten tiedoksiannossa ja muutoksenhakuajoissa.

#### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

##### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide  | Tavoitetaso  |
|--|---|--|
| <i>Uuden ajan maalaisidylli</i>  |   |  |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. | Päätösten ja kokouksen valmistelut riittävän ajoissa ja perusteellisesti, oikea-aikainen ja kattava tiedottaminen | Toiminta hallintosäännön mukaisesti  |
|  | Tiedostetaan, mitä rakentamislaki edellyttää tehtäväksi ennen lain voimaantuloa                                   | Riittävä koulutus luottamushenkilöille, mikä vaatii myös sitoutumista ja perehtymistä. |

##0-10-71213 Talous TA##

##0-10-71214 Talous TA##

## TOIMINTA-AJATUS

Kuntaympäristölautakunnan sekä sen alaisen lupa- ja ympäristöjaoston hallinnon avoimuus, päätösten ennakoitavuus, puolueettomuus, yhdenvertaisuus sekä päätösten lainsäädännön ja määräysten mukaisuus ovat tärkeitä arvojamme.

Lautakunta-, viranhaltija- ja työntekijätasoilla asioiden valmistelu ja päätöksenteko tapahtuu hallintosäännössä määrättyjen toimivaltuuksien sekä hyväksytyyn talousarvion sekä hankintasääntöjemme puitteissa.

Kuntaympäristöpalveluiden toimintaa, taloutta ja organisaation kehittämistä tehdään aktiivisesti yhteistyössä henkilöstön kanssa. Lisäksi huolehdimme yhteyksistä ja yhteistyöstä muiden hallinnonalojen ja eri sidosryhmiemme ja yhteistyötahojemme kanssa.

Kuntaympäristölautakunnan hallintoon sisältyvät lautakunnan kaikkien eri palvelualojen toimisto- ja hallintotehtävät. Lisäksi hallintoon sisältyy tehtäviä hankintojen suunnittelussa, kunnan maankäytössä, kaavoitusta, vesihuollon ja sen ylläpidonpidon organisointia, rakennushankkeiden (uudis- ja korjausrakentaminen) yleissuunnittelua, rakennuttamisen tehtäviä ja valvontaa.

## PALVELUSUUNNITELMA

Kuntaympäristöpalveluissa keskiössä on asiakaspalvelun sujuvuus sekä kaikkien eri palvelusektoreiden yhteinen kehittäminen. Tarkemmat talousarvion 2024 tavoitteet on esitetty palvelukohtaisissa suunnitelmissa.

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite   | Toimenpide  | Tavoitetaso  |
|---|---|--|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>   |   |  |
| Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta  | Asiakas- ja palautekyselyjä toteutetaan matalalla kynnyksellä.  | Toteutetaan vähintään yksi palautekysely vuosittain jostakin palvelun osa-alueesta   |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>  |   |  |
| Hallinnon avoimuus, puolueettomuus ja yhdenvertaisuus ovat tärkeitä arvojamme jokapäiväisessä työssämme                                       | Vahvistamme viestintää ja kuntalaisten osallistamista valmistelussa oleviin asioihin aina mahdollisuuksien mukaan | Toimimme arvojemme mukaisesti ja pidämme yllä arvojemme mukaista työtapaa  |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>  |   |  |
| Hankintoja kilpailutetaan ja osallistumme keskitettyihin hankintakilpailutuksiin aina kun se on toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevää. | Hankintojen kehittäminen. Selvitetään eri energiatehokkuusinvestointien mahdollisuudet ja niiden hankintamallit   | Katuvalaistustekniikka vaihdetaan kokonaan led-valaistukseksi<br><br>Sähköenergian kilpailutetut sopimukset tulevat voimaan 2024 |

##0-10-7100 Talous TA##

## **TOIMINTA-AJATUS**

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että taajama-asutusta ja muuta sellaista aluetta varten, jonka rakentamisen ja muun maankäytön yksityiskohtainen järjestäminen on tarpeellista, on kunnan toimesta, sitä mukaan kuin kehitys vaatii, laadittava asemakaava. Kunnan tulee myös ylläpitää ajantasakaavoja sekä ryhtyä toimenpiteisiin vanhentuneiden asemakaavojen uudistamiseksi. Kunnan tulee huolehtia lain mukaisesti myös tarpeellisesta yleiskaavan laatimisesta ja sen pitämisestä ajan tasalla. Ulkopuolista konsulttia tarvitaan mm. suunnittelutehtävissä ja erilaisten selvitysten laadinnassa (esim. luontoselvitykset, meluselvitykset, maisemaselvitykset ja tiesuunnitelmat).

Kaavoitukseen liittyvät toimet edellyttävät entistä parempaa luonnon, ympäristön, maiseman, kuntalaisten, eri viranomaisten ja ympäristövaikutusten huomioonottamista.

Osallistumme maakuntakaavatasoiseen suunnitteluun sekä MAL-seutuyhteistyöhön.

## **PALVELUSUUNNITELMA**

Toivakan kunnan kaavoitus etenee vuonna 2024 siten, että talousarviota laadittaessa kesken on Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan osa-alue 2. Edellä mainitun kaavan hyväksyminen ajoittuu vuodenvaihteen tienoille ja kaavan toteuttaminen on mahdollista vasta sen saatua lainvoiman. Palosentien teknisuontoisen asemakaavamutoksen suunnittelukonsultti on valittu ja hanke etenee talousarviovuonna 2024.

Maankäyttö- ja rakentamislain uudistus etenee niin, että vuoden 2025 alusta alkaen tulee voimaan uusi rakentamislaki. Voimassa olevaa maankäyttö- ja rakennuslakia muutettaisiin kumoamalla siitä rakentamista koskevat luvut ja muuttamalla sen nimike alueidenkäyttölaki.

Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Tavoitteena on muun muassa vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Toivakan kunta seuraa lainsäädännön uudistusta aktiivisesti.

Kaavoituskatsaus laaditaan alkuvuodesta 2024 ja tässä tarkennetaan kunnan kaavoituksen sen hetkistä tilannetta.

---

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

## ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide   | Tavoitetaso  |
|--|--|--|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>  |  |  |
| Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu tapahtuu vuorovaikutteisesti osallisia kuullen.                              | Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus edellyttää nykyisin laaja-alaista osaamista ja asiantuntijuutta, kaavoituksen osallisten, asukkaiden ja maanomistajien ja eri viranomaisten kuulemista.<br>Kaavoitus ja maankäyttöä koskevissa suunnitelmissa nämä usein ristiriitaisetkin tavoitteet pyritään yhteensovittamaan keskenään aina tapauskohtaisesti. | Toivakan läntisen rantaosayleiskaavan, osa-alue 2, hyväksyminen ja kaavan voimaantulo 2024.<br>Palosentien asemakaavamuutos toteutuu vuoden 2024 aikana  |
| Toimimme aktiivisesti yhteistyössä maakunnan suunnittelun ja maakuntakaavoituksen kanssa.                        | Osallistumme maakuntatasoiseen maankäytön suunnitteluun sekä MAL-verkoston mukaiseen kehittämistyöhön aina kun siihen on mahdollisuuksia.  | Toimimme toivakkalaisten edunvalvojana ja puolestapuhujana maakunnan strategisessa suunnittelussa sekä yhteensovittamme omaa kuntaympäristömme kehittämistyötä maakunnalliseen suunnitteluun.                            |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>   |  |  |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. | Seututien (Toivakantien) liikenneturvallisuuskohteiden parantamisesta laaditaan suunnitelma  | Liikenneturvallisuuden kehittämiseksi laaditaan suunnitelma osana MAL-seutuyhteistyön hankekehystä   |
| Leppäveden Isonkylän rannan venesatama-aluetta kehitetään edelleen.  | Sataman kehittämissuunnitelman ja rakentamissuunnitelmien laatiminen   | Yleissuunnitelma alueen kehittämiseksi on laadittu. Alueen toteuttaminen investointiohjelman mukaan tulevana vuosina.  |
| Edistämme Toivakan saavutettavuutta ja joukkoliikenneyhteyksiä.  | MAL -yhteistyön vahvistaminen ja hyödyntäminen   | Joukkoliikenneyhteydet toimivat ja taso säilyy eikä heikkene   |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>   |  |  |
| Viestimme aktiivisesti jo suunnitteluvaiheessa olevista eri suunnitteluhankkeistamme.                            | Ennakkomarkkinoinnit ja muu yleinen viestintä toimii kiinnostuksen herättäjänä.<br>Kaavoituskatsaus laaditaan vuosittain ja tästä viestitään aktiivisesti.   | Maankäytön suunnittelu ja suunnitelmallinen kaavoitus pitää yllä kunnan kehittämävirettä ja voi poikia aina uusia oivalluksia ja kehittämisideoita. Kaavoitusta ohjelmoidaan kaavoituskatsauksessa vuosittain tarkemmin. |

## TOIMINTA-AJATUS

Jätehuolto järjestetään Jyväskylän seudulla yhteisesti Jyväskylässä, Laukaassa, Muuramessa ja Toivakassa.

Jätehuollon käytännön palvelutehtävistä vastaa kuntien omistama jäteyhtiö Mustankorkea Oy. Yhtiö vastaa jätehuollon käytännön järjestämisestä eli se tarjoaa kuntalaisille jätehuoltopalvelut huolehtimalla jätteen keräyksestä, kuljetuksesta, vastaanotosta, käsittelystä ja hyödyntämisestä sekä jäteneuvonnasta.

**Jätehuoltoon liittyvät viranomaistehtävät ovat Jyväskylän seudun jätelautakunnan** vastuulla. Lautakunta päättää muun muassa jätehuoltomääräyksistä ja jätetaksasta sekä seuraa kiinteistöjen jätehuoltovelvoitteiden asianmukaisuutta. Jätelautakunta on Jyväskylän kaupungin sekä Laukaan, Muuramen ja Toivakan kuntien yhteinen toimielin.

Jätehuollon valvontatehtävistä vastaavat kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset ja Keski-Suomen ELY-keskus.

## PALVELUSUUNNITELMA

Jätelautakunta on hyväksynyt jätehuollon palvelutason vuosille 2023-2025. Palvelutasossa määritellään jätehuollon järjestäminen yhtenäisesti koko toiminta-alueelle ja asetetaan tavoitteet palveluiden kehittämiseksi.

Jätepoliittiseen ohjelmaan on kirjattu Jyväskylän seudulle neljä keskeistä tavoitetta:

Jätepoliittisen ohjelma sisältää suoraan kunnille asetettuja tavoitteita jätteen synnyn vähentämisen tavoitteissa seuraavasti:



| Toimenpide   | Seuranta/<br>mittari  | Vastuu  | Toteutus  |
|--|---|---|-----------|
| Kunnissa edistetään lainaus- ja kierrätystoimintaa vuokraamalla tiloja tai tarjoamalla lainattavia tavaroita | Varattavat tilat, lainattavat tavarat kunnissa                          | kunnat  | 2025–2029 |
| Kuntien hankinnoissa otetaan huomioon jätteen synnyn vähentäminen  | Ympäristökriteerejä sisältävien hankintojen määrä                       | kunnat  | 2021–2025 |
| Kuntien toimipisteissä seurataan ruokahävikkiä ja vähennetään sitä   | Ruokahävikin määrä, ylijäämäruokaa myyvien toimipisteiden lukumäärä     | kunnat  | 2021–2025 |
| Perusopetukseen lisätään jäteneuvontaa   | Järjestettyjen neuvontakertojen määrä, osallistuneiden oppilaiden määrä | Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat | 2021–2025 |
| Järjestetään kampanjoita ja kilpailuja jätteen määrän vähentämiseksi   | Kampanjoiden ja kilpailujen määrä                                       | Mustankorkea Oy, jätehuoltoviranomainen, kunnat | 2021–2025 |

---

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

---

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite   | Toimenpide  | Tavoitetaso   |
|---|---|---|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>   |   |   |
| Kehitämme kunnan palveluita teke-<br>mällä tiivistä yhteistyötä jätehuolto-<br>viranomaisen kanssa                            | Kunnan eri toimipisteissä ja kiinteis-<br>toilla jäte lajitellaan ja kierrätetään<br>esimerkillisesti.      | Jätteen synnyn vähentäminen ja<br>kierrätysasteen nostaminen. Talou-<br>dellinen vaikutus.  |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>  |   |   |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka<br>on viihtyisä, vireä ja turvallinen yh-<br>teisö, jossa on hyvä asua ja harras-<br>taa. | Asukaslähtöiset jätehuoltopalvelut.<br>Ympäristönsuojelu varmistaa jäte-<br>huoltomääräysten noudattamista. | Terveelliset ja toimivat jätteiden ke-<br>räys, kierrätys- ja kompostointirat-<br>kaisut kiinteistöillä ja hyötykeräys-<br>pisteissä. |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>  |   |   |
| Vahvistamme sisäistä ja ulkoista<br>viestintäämme nostamalla rohkeasti<br>esiin onnistumisiamme ja vahvuuk-<br>siamme.        | Tukeudumme seudun jätehuoltovi-<br>ranomaisen aktiiviseen viestintään                                       | Jätehuoltoviranomaisen viestintää<br>ohjataan myös kunnan omille kotisi-<br>vuille ja sosiaaliseen mediaan.                           |

---

##0-10-7300 Talous TA##

---

## **TOIMINTA-AJATUS**

Liikenneväylien ja yleisten alueiden palvelut (yhdyskuntatekniikka) käsittävät kunnan vastuulle kuuluvien asemakaavateiden ja muiden yleisten alueiden suunnittelun, rakentamisen ja kunnossapidon järjestämisen. Katuvalaistus on niin ikään osa tätä palvelualueetta.

Palveluun sisältyy myös lakkautetun Kuivakolun kaatopaikan jälkihoidosta huolehtiminen.

Palvelut järjestetään oman organisaation ja yksityisten palveluntuottajien kanssa tehtävällä yhteistyöllä. Kaavateiden hoitotyöt toteuttaa kunnan kilpailuttama yksityinen urakoitsija puitesopimuskausittain.

Kaavateitä, kunnan omistamia liikenneväyliä, puistoja, yleisiä ulkoilualueita ja ulkoliikuntapaikkoja rakennetaan ja ylläpidetään hyväksytyjen tasovaatimusten pohjalta. Kaavateiden perusrannuksia ja päällystämisiä toteutetaan aluekokonaisuuksina. Tievalaistuslinjoja ylläpidetään kirkonkylän alueella ja haja-asutusalueilla. Valaistuksen ohjauksessa hyödynnetään automaatio- ja anturitekniikkaa ja järjestelmää voidaan hallita myös etänä.

## **PALVELUSUUNNITELMA**

Keskeisimmät toimenpiteet vuoden 2024 osalta ovat edelleen tiestön ja siihen kuuluvan valaistuksen kunnossapitoon liittyviä ylläpito- ja peruskorjauksia (energiatehokkuus, katujen kunto ja hulevesien hallinta) sekä puistojen ja yleisten alueiden yleisviihtyvyyden ylläpito. Valaistusinvestointi on siirtynyt hankinnasta Markkinaoikeuteen tehdyn valituksen johdosta.

Kaavateiden auraus, hiekoitus ja polanteenpoisto hoidetaan edelleen yksityisen elinkeinonharjoittajan toimesta. Uusi talvihoidon puitesopimus on voimassa 30.4.2025 saakka. Sopimus sisältää mahdollisen yhden lisävuoden option.

---



## 2 (2)

---

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

---

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide   | Tavoitetaso  |
|--|--|--|
| <i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>   |  |  |
| Otamme kuntalaiset mukaan päätöksentekoon – yhdessä syntyy parasta   | Asiakas- ja palautekyselyjen laatiminen kaavateiden palvelutasosta.  | Säännöllisesti käytössä oleva asiakastytyväisyyskysely kaavateiden talvikunnossapidosta aloitetaan<br>Tavoite: Uusitaan aina vuosittain.   |
| <i>Uuden ajan maalaisidylli</i>  |  |  |
| Pidämme huolen siitä, että Toivakka on viihtyisä, vireä ja turvallinen yhteisö, jossa on hyvä asua ja harrastaa. | Infrahankkeiden suunnittelun ja toteutuksen eteneminen aikataulussa.<br><br>Liikenneturvallisuuden parantamisen suunnittelu. | Katujen saneeraustöiden yhteensovittaminen vesihuoltotöiden kanssa tarkoituksenmukaisimmalla ja taloudellisimmalla mahdollisella tavalla.<br><br>Viisarimäentie valaistaan.        |
| Otamme käyttöön energiaa säästävää tekniikkaa ulkovalaistuksen ohjauksessa ja itse valaisimissa.                 | Ulkovalaistuksen kokonaisenergiankulutuksen vähentäminen   | Katu- ja ulkovalaistuksessa siirytään kokonaan led-valaistukseen<br>Hankinta tapahtuu inventointiohjelman mukaisesti.<br><br>Viisarimäentien valaistushanke valmistuu alkuvuodesta |

---

##0-10-7200 Talous TA##

##0-10-7400 Talous TA##

---

## **TOIMINTA-AJATUS**

Tilapalveluiden toiminta käsittää kunnan suoraan omistamien asuinrakennusten, osakehuoneistojen, liike- ja teollisuusrakennusten, sivistys- ja hyvinvointipalveluiden sekä hallintopalveluiden käytössä olevien rakennusten suunnittelun, rakentamisen ja näiden elinkaaren aikaisen ylläpidon tehtävät.

Tilapalvelut tuottavat tukipalveluja ruokahuollon, siivouspalveluiden ja kiinteistönhoidon osalta kunnan omaan palvelutuotantoon.

Tilapalveluihin sisältyy uusi vuokranantajan rooli Keski-Suomen hyvinvointialueelle 1.1.2023 alkaen vuokrattavien tilojen osalta.

## **PALVELUSUUNNITELMA**

Kunnan tilapalveluiden tavoitteena on tuottaa ja ylläpitää kunnan toiminnan ja oman palvelutuotannon kannalta tarpeelliset terveelliset, turvalliset ja taloudelliset toimitilat.

Kunnan tilojen ylläpitoa kehitetään 2022 käyttöön otettua sähköistä huoltokirjaympäristöä edelleen kehittämällä ja laatimalla kaikille tärkeimmille rakennuksille niiden ennakoitun elinkaaren mukaiset PTS-suunnitelmat, jotka perustetaan rakennusten tutkittuihin kuntotietoihin. Suunnittelulla ennakoidaan tulevat korjaus- ja investointitarpeet kohteittain.

Kiinteistöohjelma ohjaa kunnan pitkän tähtäimen tilasuunnittelua. Kiinteistöinvestoinneista merkittävin osa kohdistuu koulukeskukseen lähitulevaisuudessa. Ensi vuonna investointiohjelmassa on esitetty käyttövesiputkiston saneerausta koulukeskuksen A-rakennukseen ja vuonna 2025 saneeraus tehdään myös B-rakennukseen. 2024 aloitetaan vanhan virastotalon purkamisen valmistelut siten, että purku-urakka ajoittuisi vuodelle 2025.

### **Tilojen vuokraaminen hyvinvointialueelle alkoi 1.1.2023 alkaen:**

Keski-Suomen hyvinvointialueelle on vuokrattu terveysasema, paloasema, päivätoimintakeskus, kirjaston kotihoidon toimistotilat sekä yksittäisiä tiloja Toivakkatalosta sekä koulukeskuksesta. Vuokrasopimukset laadittiin lainsäädäntöön (nk. vuokra-asetukseen) perustuen määräaikaisina 3+1 vuoden pituisina sopimuksina.

Keski-Suomen hyvinvointialue on aloittanut palveluverkkoa koskevan suunnittelun, jonka on tarkoitus valmistua päätöksentekoon huhtikuussa 2024. Suunnitelma ohjaa toimitilakysymyksiä myös Toivakassa.

### **Sisäilmatyöryhmä**

Kunnassa toimivaa sisäilmatyöryhmän toimintaa jatketaan entiseen tapaan. Sisäilmatyöryhmytyöskentely on vakiinnuttanut asemansa Suomessa julkisten rakennusten sisäilmasta johtuvien tai epäilyjen haittojen tai koettujen oireiden ja oire-epäilyjen käsittelyssä ja tapauskohtaisten ratkaisujen hakemisessa aina kulloiseenkin tilanteeseen. Sisäilmatyöryhmytyöskentelyllä tavoitellaan monitahoisten ongelmien nopeaa ja laaja-alaiseen asiantuntijuuteen perustuvaa käsittelyä.

---

### TUKIPALVELUT

**Tilapalveluiden tukipalveluina** järjestetään ruoka- ja siivouspalvelut sekä kiinteistöjen hoidon palvelut. Ruokapalveluina tuotetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan palveluille (koulut ja päiväkodit) kaikki päivittäiset ateriat. Siivouspalvelut ja kiinteistönhoidon palvelut kunnan omilla toimipisteissä järjestetään omalla henkilöstöllä.

Kiinteistö- ja vesihuollon yhteistä 24/7 vikapäivystystä jatketaan edelleen siten, että työntekijän varallaolovuoro tulisi noin 5-6 viikon välein viikko kerrallaan.

**Siivouspalveluiden** tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Viime aikoina tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivoustyö toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden. Siivouspalvelua tuotetaan vain kunnan oman palvelutuotannon tarpeisiin.

**Ruokapalvelujen** suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toimintavalmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen sekä päiväkotien ja Kankaisten koulu/päiväkodin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoiton ruokatuotanto siirretään päiväkotitouhuvakan keittiöön.

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisen ruokapalvelun lisäksi myös maksullista välipalan myyntiä kirkonkylän koulukeskuksessa. Palvelu on ollut erittäin suosittua.

Elintarvikehankinnoissa hyödynnetään yhteishankintasopimuksia. Uusi kilpailutettu sopimuskausi alkaa.

**Kiinteistönhoidon** tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia rakennuksia. Palveluihin kuuluvat muun muassa piha-alueiden, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ylläpito soveltuvilta osin.

Kiinteistöhoito tekee eri toimipisteissä käyttäjien irtaimistoon liittyviä muuttoja ja muita avustavia töitä, jotka eivät varsinaisesti sisältyisikään itse rakennuksen ylläpitoon.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallisteknisten rakennusten/pumppaamoiden piha- ja tiealueiden auraus hoidetaan kiinteistönhoidon toimesta.

---

---

**TOIMINNALLISET TAVOITTEET**

---

**ELÄMISEN ELEMENTIT**

---

**Strateginen tavoite****Toimenpide****Tavoitetaso**

---

***Yhdessä yhteisöllisesti***

Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä kunnan henkilöstöön.

Uudis- ja korjausrakentamisen suunnittelu investointisuunnitelmien mukaisesti, kiinteistönpidon kehittäminen ja korjausinvestointien elinkaarisuunnittelu PTS-suunnitelmin

Kiinteistönpidossa kehitetään edelleen sähköistä huoltokirjaympäristöä sekä laaditaan PTS-suunnitelmat tärkeimmille rakennuksillemme.

***Uuden ajan maalaisidylli***

Tarjoamme kunnan tiloja toivakalaisille järjestöille ja yhdistyksille käyttöön mahdollisuuksiemme mukaan. Kohtelemme eri yhteisöjä ja järjestöjä yhdenvertaisin periaattein tilojen osalta.

Kiinteistöohjelmassa selvitetään myös eri järjestöjen ja yhteisöjen tilatarpeita ja eri toimintamalleja sekä tilojen yhteiskäyttöä pyritään lisäämään.'

Kiinteistöohjelman hyväksyminen ja sen toimeenpano alkuvuodesta 2024

**Toivakka tuntuu ja tunnetaan**

Uudistamme kiinteistöjohtamista ja otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja tekniikkaa kiinteistönpidossa ja tilojen hallinnassa.

Kehitämme kiinteistöjemme huoltokirjatoimintoja edelleen ja aloitamme koulukeskuksen käyttövesiputkien saneerauksen A-rakennuksesta

Koulukeskuksessa toteutetaan A-rakennuksen käyttövesiputkisaneraus 2024 ja B-rakennuksen osalta urakka on tarkoitus tehdä vuonna 2025. Rakennusten PTS-suunnitelmia tarkistetaan ja investointeja ohjelmoidaan tuleville vuosille kunnan investointikyvyn mukaisesti

---

##0-10-7500 Talous TA##

---

### 1.1.1.1. Siivouspalvelut

#### TOIMINTA-AJATUS

Siivouspalveluiden tehtävänä on huolehtia koulu- ja julkisten tilojen siisteydestä ja turvallisuudesta sekä pintojen kestävydestä. Tärkeimpänä tehtävänä on huolehtia tilojen hygieniasta ja sitä kautta turvata terveelliset tilat niiden käyttäjille. Siivoustyö toteutetaan tilojen käyttäjien tarpeet ja toiveet huomioiden.

Siivoustyötä toteutetaan kunnassa tehdyn mitoituksen mukaisesti.

Kaikki siivoojat ovat koulutukseltaan joko laitoshuoltajia tai toimitilahuoltajia ja heidän osaamistaan päivitetään tarpeen mukaan. Siivoojat pyrkivät toimimaan kustannustehokkaasti ja laadukkaasti tilojen käyttäjien tarpeet huomioiden.

Siivouspalveluiden tavarahankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan kunnan siivouspalvelut toimii kunnan oman palvelutuotannon tarvitsemien tilojen siivouspalveluiden tuottajana.

### 1.1.1.2. Ruokapalvelut

#### TOIMINTA-AJATUS

Ruokapalvelujen suurin sisäinen asiakas on perusopetus. Ruokapalvelut toteutetaan pääsääntöisesti yhden valmistuskeittiön ja kolmen jakelukeittiön mallilla, mikä takaa jatkuvan toiminta- valmiuden. Koulukeskuksen valmistuskeittiö huolehtii kirkonkylän koulukeskuksen, Kankaisten koulu/päiväkodin, päiväkotit Touhuvakan ja päiväkotit Vakkarin aterioiden valmistuksesta. Koulujen ollessa suljettuna päivähoidon ruokatuotanto siirretään päiväkotit Touhuvakan keittiöön.

Kankaisten koulun keittiö-/siivoustyöntekijä tarjoilee sekä koulun oppilaille että päivähoidon asiakkaille lounaan ja päivähoidon/ IP-kerhon lapsille välipalan. Tämän lisäksi työntekijä kuljettaa ateriat päivittäin toimipisteisiimme.

Ruokapalvelut tuottavat lakisääteisen ruokapalvelun lisäksi myös maksullista välipalan myyntiä kirkonkylän koulukeskuksessa.

Ruokapalveluiden elintarvikehankinnat on järjestetty Kuntaliiton ja valtion omistaman Hansel Oy:n järjestämän kilpailutuksen kautta.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Toivakan kunnan ruokapalvelut toimii kunnan oman palvelutuotannon tarvitsemien ravitsemis- palveluiden tuottajana.

---

### 1.1.1.3. Kiinteistönhoito

#### TOIMINTA-AJATUS

Kiinteistönhoidon tehtävänä on ylläpitää, korjata ja huoltaa kunnan omistamia kiinteistöjä. Ko. tehtäväkenttään kuuluu mm. piha-, liikunta- ja ulkoalueiden hoito, sisätilojen kunnosta huolehtiminen ja taloteknisten järjestelmien seuranta/ ylläpito soveltuvilta osin.

Kunnan kiinteistöjen ja kunnallisteknisten rakennusten/pumppaamoiden piha- ja tiealueiden auraus hoidetaan kiinteistönhoidon toimesta.

#### PALVELUSUUNNITELMA

Kiinteistöjen hoitoa kehitetään sähköisen huoltokirjan käyttöönoton avulla. Työ on aloitettu ja toiminnan kehittämistä jatketaan edelleen.

Kiinteistönhoidon ja vesihuollon yhteistä 24/7 päivystystoimintaa jatketaan entiseen tapaan niin, että varallaolo/päivystysvuoro tulee työntekijälle noin 5-6 viikon välein.

#### SIIVOUS- JA RUOKAPALVELUT SEKÄ KIINTEISTÖNHOITO

##### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite   | Toimenpide   | Tavoitetaso  |
|---|--|--|
| <i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>  |  |  |
| Ympäristöystävälliset pesuaineet  | Kaikissa toimipisteissä yhdenmu-<br>kaistetaan käytettävät pesuaineet    | Alkuvuodesta 2023 käyttöönotettu   |
| Ylijäämäruoan hyödyntäminen   | Yhteistyö nuorisotilan ohjaajan<br>kanssa                                | Ylijäävän ruoan hyödyntäminen<br>kunnan nuorten tarpeisiin.  |
| Rakennamme hyvinvointia arjessa<br>panostamalla kaikenikäisiin toivak-<br>kalaisiin sekä kunnan henkilöstöön. | Reagoimme nopeasti palvelutarpee-<br>seen ja sen mahdollisiin muutoksiin | Henkilöstö on tavoitettavissa työpäi-<br>vän aikana ja 0,5 h sisällä läsnä<br>akuuteissa palvelutarpeissa.                         |
| <i>Uuden ajan maalaisidylli</i>   |  |  |
| Voit luottaa siihen, että toimipis-<br>teissä on vastassa ”tutut” työnteki-<br>jät.                           | Pidetään työnantajana työnteki-<br>jöistä hyvää huolta                   | Työhönsä sitoutuvat ja työssään<br>viihtyvät ammattitaitoiset työnteki-<br>jät   |
| <b>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</b>   |  |  |
| Toimintamme on helposti lähestyt-<br>tävää  | Kehitämme viestintäämme, myös<br>sosiaalisessa mediassa                  | Vähintään kerran kuukaudessa uuti-<br>nen tai päivitys, panostetaan hyvien<br>asioiden julkaisuun ja työnkuvan<br>tunnettavuuteen. |
| Sisäisen ja ulkoisen viestinnän vah-<br>vistaminen  | Kehitämme viestintäämme, myös<br>sosiaalisessa mediassa                  | Vähintään kerran kuukaudessa uuti-<br>nen tai päivitys, panostetaan hyvien<br>asioiden julkaisuun ja työnkuvan<br>tunnettavuuteen. |

## TOIMINTA-AJATUS

Toivakan kunnalla on omistuksessaan metsä- ja taajamametsäkiinteistöjä noin 600 ha ja noin 23 ha peltoa. Kunnan omistamat pellot ovat vuokralla aina kerrallaan viideksi vuodeksi tehtävän sopimusjakson ajan. Kunnan metsätilojen isännöinnin yhteistyökumppanina toimii Stora Enso Oyj (sopimus on voimassa vuoteen 2025 asti), joka huolehtii metsänhoitotöiden sekä leimikoiden jaksottamisesta, suunnittelusta ja teettämisestä vuosittain.

Kunnan omistama Hautajärven soranottoalue on vuokrattu yksityiselle elinkeinonharjoittajalle voimassa olevan maa-ainesten ottoluvan keston ajaksi (14.7.2030 saakka).

## PALVELUSUUNNITELMA

Kunnan metsäomaisuuden hoito perustuu ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan. Puun myynti toteutetaan suunnitelmallisesti kestäväällä tavalla. Metsäomaisuutta hoidetaan niin, että taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan.

### **Talousarvioon 2024 arvioidaan tuloja puun- ja soranmyynnistä 75 000 €.**

Omakotitonttien myyntitavoitteeksi asetetaan 4-5 tonttikauppaa vuonna 2024.

Vuonna 2024 asemakaava-alueella on kaavoitettuja myynnissä olevia vapaita omakotitalotontteja yhteensä 24 kappaletta, rivitalotontteja neljä (4) kappaletta ja yksi keskustan asuin-liikerkennustontti, jossa suurin sallittu kerrosluku on viisi.

Tonttimarkkinointia jatketaan edelleen kunnan markkinointibudjetin puitteissa, osallistutaan rakennusmessuille ja järjestetään myyntitempauksia tai kampanjoita.

Yleiskaava- ja rantaosayleiskaava-alueilla rakennuspaikkoja yhteensä noin 15 kappaletta.

Yleiskaava-alueiden rakennuspaikat voidaan luovuttaa myös määräaloina siten, että kysyntä ja tarjonta kohtaisivat parhaalla mahdollisella tavalla.

Viisarimäen yritystonttialueella on myytävänä yhteensä viisi monipuoliseen työpaikkarakentamiseen sopivaa tonttia. Luovutettavan rakennuspaikan koko voidaan myös räätälöidä hankekohtaista tarvetta vastaavaksi asemakaavan ohjeellisen tonttijaon johdosta. Yritystonttimarkkinointia tehdään aktiivisesti läpi vuoden.

---

## TOIMINNALLISET TAVOITTEET

## ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide   | Tavoitetaso   |
|--|--|---|
| <b><i>Yhdessä yhteisöllisesti</i></b>  |  |   |
| Metsäomaisuuden aktiivisella hoidolla varmistetaan omaisuuden tuotto nyt ja myös tulevaisuudessa. Metsäomaisuutta hoidetaan kestäväällä tavalla siten, että vuotuiset hakkuut tai hoitotoimenpiteet ovat suunnitelmallisia ja hyvin valmisteltuja. | Kunnan metsiä hoidetaan ajantasaiseen metsäsuunnitelmaan perustuen. Kunnan metsien isännöitsijän kanssa käydään vuoropuhelua metsiemme tilasta ja kestävästä hakkuumääristä sekä metsähoitotoista vuosittein. Leimikoiden puunmyynti kilpailutetaan. | Vuotuiset taimikoiden ja nuoren metsän hoitotyöt tehdään ajallaan.<br>2024 vuodelle suunnitellaan leimikko, josta saadaan kestävästi noin 75 000 euron puunmyyntitulot. |
| Rakennamme hyvinvointia arjessa panostamalla kaikenikäisiin toivakalaisiin sekä heidän virkistäytymismahdollisuuksiinsa kunnan taajamametsien ja retkeilyreittien alueilla.  | Taajamametsien käsittelyssä huomioidaan asukkaiden mielipiteet ennen päätöksentekoa puistometsien hakkuista.   | Taajamametsien käsittely ja vuotuiset hoitotyöt esitetään taajamametsiä koskevassa suunnitelmassa, jota ylläpidetään jatkuvasti.  |
| Metsäkiinteistöjen myynti tapahtuu avoimella tarjous- tai kilpailuttamismenettelyllä.  | Toimitaan talousarviossa tai muussa kunnan päätöksenteossa asetettujen tavoitteiden mukaisesti metsäkiinteistöistä luovuttaessa.   | Talouden tasapainottamisohjelmaa tarkistetaan metsätiloja koskevien linjausten osalta.  |
| Tuemme aktiivisesti nykyisiä ja uusia yrittäjiä luomalla kannustavaa yrittäjäympäristöä.   | Metsienhoitotyöt teetetään kokonaan yksityisillä yrityksillä isännöitsijäkumppanimme kautta.   | Kaavateiden vierustojen, tiealueella sijaitsevan, riskipuuston poisto hankitaan yksityisiltä yrityksiltä kokonaispalveluna.   |
| <b><i>Uuden ajan maalaisidylli</i></b>   |  |   |
| Kiinnitämme huomiota lähiympäristöme metsiin ja niiden virkistyskäyttömahdollisuuksiin.  | Emme vaaranna muilla toimenpiteillä metsiemme virkistyskäytön jatkuvuutta yleisen virkistyskäytön kannalta tärkeillä alueilla.   | Kehitämme mahdollisuuksiemme mukaan virkistysreitistöjä metsissämme osana liikunta- ja vapaa-ai- kapalveluiden kokonaisuutta.   |
| <b><i>Toivakka tuntuu ja tunnetaan</i></b>   |  |   |
| Pyrimme siihen, että kunnan metsien hoitoon luotetaan, sillä on yleinen hyväksyttävyyden, toimimme avoimesti lainsäädännön ja alan yleisten standardien mukaisesti   | Tiedotamme kuntalaisille kunnan metsien tilasta ja niiden kehitysnäkymistä   | Sähköistä metsäsuunnitelmaa esitellään kuntalaisille tiedon ja avoimuuden lisäämiseksi vuoden 2024 aikana (ei toteutunut 2023).   |

##0-10-7700 Talous TA##



## TOIMINTA-AJATUS

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on keskitetty talousveden hankinta ja jakelu sekä jätevesien viemäröinti laitokselle määritetyillä toiminta-alueilla. Vesihuoltolaitoksen eri toiminta-alueita kunnassa on seitsemän (7) kappaletta. Vesihuollon toiminta-alueiden viimeisin päivitys on hyväksytty kunnanvaltuustossa vuonna 2020.

Vesihuoltolaitoksen tehtäviin kuuluvat kunnan omistaman vesi- ja viemäriverkoston ja sen laitteistojen kunnossapito, rakentaminen ja saneeraus. Kunnalla on tällä hetkellä runkovesi- ja viemäriverkostoa n. 221 km. Kunnan vesi- ja viemärihuollon asiakkaina on noin 750 käyttöpaiikkaa ja liikevaihtoa ennakoidaan kertyvän vuonna 2024 talousarvioesityksen mukaisesti n. 754 000 € (alv 0 %).

Vesihuoltolaitoksen lähitulevaisuuden suunnitelmana on tasapainottaa talous vesihuoltolain edellyttämälle tasolle. Talouden tasapainottaminen voi tarkoittaa taksarakenteen muutoksia ja yleisiä hintojen korotuksia. Vesihuollon maksut ja taksat perustuvat voimassa olevaan vesihuoltolakiin (18§ ja 19§) ja siinä on otettu huomioon vesi- ja viemärilaitosyhdistyksen sekä kuntaliiton ohjeet ja suositukset. Maksurakenteen ja hinnoittelun lähtökohtana on laitoksen kustannusten kattaminen aiheuttamisperiaatteen mukaisesti ja siten, että maksut kattavat laitoksen toiminnasta aiheutuneet kaikki kulut, kuten pääomarahoitukseen ja käyttökulut. Vesihuoltolaitoksen pitäisi siis kattaa kaikki kulut mitä sen toiminta aiheuttaa asiakkaalta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla.

Haaste on todella suuri, koska samanaikaisesti verkostot ja niihin liittyvät laitteistot yms. vanhenevat ja vaativat yhä enemmän korjauksia, päivityksiä ja uusimisia. Lisäksi uusia huoltokuluja syntyy esimerkiksi haja-asutusalueilla olevien pumppaamoiden vuosittaisista huolloista. Pumppaamoiden pesu on tavoitteena tehdä vuosittain kolmessa osassa eli jokainen pienpumppaamo puhdistetaan aina kolmen vuoden välein. Tällä toimenpiteellä estetään pumppujen ja muiden laitteistojen vikaantuminen ja sitä kautta suoria korjauskuluja pyritään minimoimaan.

Toivakan kunnan vesihuoltolaitokseen kuuluu vuonna 2024 edelleen kolme (3) vedenottamo, jätevedenpuhdistamo ja vesi- ja jätevesipumppaamoja (n. 440 kpl linja- ja pienpumppaamo). Jätevedenpuhdistamolle on myönnetty ympäristölupa vuonna 2012 ja se on voimassa toistaiseksi. Vesihuoltolaitos on eriytetty omaksi kirjanpidolliseksi taseyksiköksi 1.1.2016 alkaen.

Vesihuoltolaitoksella on töissä täysipäiväisesti kaksi (2) henkilöä.

**Vuonna 2024 on tavoitteena** käynnistää verkoston saneeraussuunnitelmien laatiminen ja töiden ohjelmointi tuleville vuosille (Toivakan VesiKymppi-ohjelma).

Vesihuollon toiminta-alueet tarkistetaan ensi vuoden 2024 aikana ja tarvittaessa alueisiin tehdään muutoksia, joilla parannetaan laitoksen taloudellisia toimintaedellytyksiä.

Vesihuoltolaitoksen kehittämistoimenpiteille on haettu ELY-keskuksen rahoitusta, mutta talousarvion valmisteluvaiheessa avustushaku oli vielä avoinna, eikä päätöksiä mahdollisesta avustuksesta ollut vielä käytössä.

---

### PALVELUSUUNNITELMA

Puhdas juomavesi on elintärkeä osa kuntalaisten hyvinvointia. Raakavesilähteiden suojeleluun sekä verkostojen ja laitosten kuntoon tulee kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, jotta vältetään epidemiat ja turvataan puhtaan veden hyvä laatu. Myös jätevesien puhdistustekniikoita tulee kehittää jatkuvasti.

Vesihuoltolaitoksen taloutta tervehdytetään vuotuisten hinnankorotusten sekä uusien liittymäasiakkaiden hankinnan myötä siten, että toiminta saadaan voitolliseksi.

Vesihuoltolaitos toteuttaa kunnanvaltuuston aiempaa päätöstä, jolla perusmaksujen ja käyttömaksujen välinen suhde saataisiin 50 % - 50 % tilanteeseen vuonna 2025.

Vesihuollon perusmaksuihin esitetään tehtävän 14 %:n korotus vuodelle 2024.

### TOIMINNALLISET TAVOITTEET

#### ELÄMISEN ELEMENTIT

| Strateginen tavoite  | Toimenpide   | Tavoitetaso  |
|--|--|--|
| <i>Yhdessä yhteisöllisesti</i>   |  |  |
| Vesihuollon jatkuvuuden ja häiriötömyyden turvaaminen sekä omaisuudenhallinnan kehittäminen  | Laaditaan selvitys vesihuoltoverkoston nykytilasta ja varaudumme mahdollisiin eri häiriötilanteisiin. Jatkamme verkostotiedon dokumentoinnin sekä omaisuudenhallinnan kehittämistyötä.                                   | Vesihuollon varautumissuunnitelman sekä toiminnan ja henkilöstön jatkuva kehittäminen on tavoitteena. Verkkotietojärjestelmän tekstiviestihäiriötiedottamisen käyttöönotto vuonna 2024.                              |
| Vesihuoltolain 10§:n mukaan kiinteistö on liitettävä vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella järjestettyyn vesihuoltoon, ellei tähän ole laissa määrättyä poikkeamisedellytystä. Tavoitteenamme on lisätä liittymien määrää suunnitelmallisesti toiminta-alueittain. | Selvitämme vesihuoltolaitokseen liittymättömät kiinteistöt toiminta-alue kerrallaan, käsittelemme mahdolliset liittymisestä tehdyt vapauttamishakemukset sekä varaudumme rakentamaan uusia liittymiä uusille asiakkaille | Uusia asiakkaita liitetään vesihuoltoverkostoon sitä mukaa kuin edellytyksiä liittymisestä vapauttamiselle ei lain mukaan ole. Liittymisvelvoite aikataulutetaan laitoksen liittymien rakentamisaikataulujen kanssa. |
| Laadimme vesihuollolle pitkän tähtäimen investointiohjelman, joka perustuu verkoston tutkittuun kuntoon sekä mahdollisiin tai jo tiedossa oleviin riskeihin.   | Toivakan VesiKymppi-ohjelma laaditaan verkoston saneeraustoimenpiteiden ohjelmoimiseksi. Suunnittelukumppanin kilpailuttaminen 2024  | VesiKymppi-ohjelma laaditaan rullaavaksi 10-vuoden ajanjaksoksi, jota päivitetään vuosittain talousarviokäsitteilyn yhteydessä.  |

##0-10-7950 Talous TA##